

Dokument z posiedzenia

A8-0335/2018

16.10.2018

SPRAWOZDANIE

w sprawie wywozu broni: wdrażanie wspólnego stanowiska nr
2008/944/WPZiB
(2018/2157(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawczyni: Sabine Lösing

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ	16
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	17

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wywozu broni: wdrażanie wspólnego stanowiska nr 2008/944/WPZiB (2018/2157(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając zasady zawarte w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności wspieranie demokracji i państwa prawnego oraz utrzymanie pokoju, zapobieganie konfliktom i umacnianie bezpieczeństwa międzynarodowego,
- uwzględniając wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego (zwane dalej „wspólnym stanowiskiem”)¹,
- uwzględniając 19. sprawozdanie roczne przygotowane zgodnie z art. 8 ust. 2 wspólnego stanowiska²,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2018/101 z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie propagowania skutecznych kontroli wywozu broni³ i decyzję Rady (WPZiB) 2017/915 z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie działań informacyjnych Unii wspierających wdrożenie Traktatu o handlu bronią⁴,
- uwzględniając uaktualniony wspólny wykaz uzbrojenia Unii Europejskiej przyjęty przez Radę w dniu 26 lutego 2018 r.⁵,
- uwzględniając przewodnik do wspólnego stanowiska określający wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego,
- uwzględniając Porozumienie z Wassenaar z dnia 12 maja 1996 r. w sprawie kontroli eksportu broni konwencjonalnej oraz towarów i technologii podwójnego zastosowania, wraz ze zaktualizowanymi w grudniu 2017 r. wykazami tych towarów i technologii oraz amunicji⁶,
- uwzględniając ramy strategiczne i plan działania UE z dnia 25 czerwca 2012 r. w dziedzinie praw człowieka i demokracji, a w szczególności jego rezultat 11 lit. e), oraz Plan działania UE z dnia 20 lipca 2015 r. dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019, w szczególności jego cel 21 lit. d),
- uwzględniając Traktat o handlu bronią przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia

¹ Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99.

² Dz.U. C 56 z 14.2.2018, s. 1.

³ Dz.U. L 17 z 23.1.2018, s. 40.

⁴ Dz.U. L 139 z 30.5.2017, s. 38.

⁵ Dz.U. C 98 z 15.3.2018, s. 1.

⁶ <http://www.wassenaar.org/control-lists/>, „List of Dual-Use Goods and Technologies and Munitions List” [Wykaz towarów i technologii podwójnego zastosowania oraz wykaz amunicji], na podstawie Porozumienia z Wassenaar w sprawie kontroli eksportu broni konwencjonalnej oraz towarów i technologii podwójnego zastosowania.

2 kwietnia 2013 r.¹, który wszedł w życie 24 grudnia 2014 r.,

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie²,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania³, zmienione rozporządzeniem (UE) nr 599/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r., oraz wykaz produktów i technologii podwójnego zastosowania zawarty w załączniku I do tego rozporządzenia (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie produktów podwójnego zastosowania”),
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ, zwłaszcza cel 16 dotyczący promowania pokojowych i inkluzywnych społeczeństw sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi,
- uwzględniając program działania ONZ na rzecz rozbrojenia („Zapewnienie naszej wspólnej przyszłości”),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2134 z dnia 23 listopada 2016 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1236/2005 w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania⁴,
- uwzględniając sprawozdanie Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka dla Rady Praw Człowieka dotyczące wpływu transferu broni na korzystanie z praw człowieka⁵,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w tej sprawie, w szczególności rezolucję z dnia 13 września 2017 r.⁶ i rezolucję z dnia 17 grudnia 2015 r.⁷ w sprawie wdrażania wspólnego stanowiska,
- uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego europejski program rozwoju przemysłu obronnego mający na celu wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przemysłu obronnego UE (COM(2017)0294) oraz wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz Obronny (COM(2018)0476),
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie z dnia 25

¹ Traktat o handlu bronią, ONZ, 13-27217.

² Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1.

³ Dz.U. L 134 z 29.5.2009, s. 1.

⁴ Dz.U. L 338 z 13.12.2016, s. 1.

⁵ A/HRC/35/8.

⁶ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0344.

⁷ Dz.U. C 399 z 24.11.2017, s. 178.

lutego 2016 r.¹, 15 czerwca 2017 r.² i 30 listopada 2017 r.³,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie stosowania uzbrojonych dronów⁴,
 - uwzględniając sprawozdanie Rady Praw Człowieka z dnia 17 sierpnia 2018 r. dotyczące sytuacji w zakresie praw człowieka w Jemenie, w tym naruszeń i nadużyć od września 2014 r. (A/HRC/39/43),
 - uwzględniając art. 52 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0335/2018),
- A. mając na uwadze, że art. 51 Karty Narodów Zjednoczonych przewiduje niezbywalne prawo do osobistej lub wspólnej obrony własnej;
- B. mając na uwadze, że wywóz i transfery broni wywierają niezaprzeczalny wpływ na prawa człowieka i bezpieczeństwo ludzkie, na rozwój społeczno-gospodarczy i demokrację; mając na uwadze, że wywóz broni przyczynia się także do powstawania okoliczności, w których ludzie są zmuszeni opuścić swoje kraje; mając na uwadze, że są to przesłanki dla ustanowienia rygorystycznego, przejrzystego, skutecznego, powszechnie akceptowanego i wspólnie stworzonego systemu kontroli zbrojeń;
- C. mając na uwadze, że wspólne stanowisko stanowi prawnie wiążące ramy określające osiem kryteriów, mając na uwadze, że jeśli kryteria te nie są spełnione, należy odmówić wydania zezwolenia na wywóz (kryteria 1–4) lub przynajmniej należy rozważyć odmowę (kryteria 5–8); mając na uwadze, że decyzja o transferze lub odmowie transferu wszelkich technologii wojskowych lub sprzętu wojskowego pozostaje w gestii każdego państwa członkowskiego zgodnie z art. 4 ust. 2 wspólnego stanowiska;
- D. mając na uwadze, że ostatnie dane⁵ pokazują, iż wywóz broni z UE-28 stanowił w latach 2013–2017 ponad 27 % ogólnoświatowej wartości wywozu broni, co czyni UE drugim co do wielkości dostawcą broni na świecie, po Stanach Zjednoczonych (34 %), a przed Rosją (22 %); mając na uwadze, że w latach 2015 i 2016 odnotowano największą – od początku zbierania danych przez UE – liczbę wydanych zezwoleń na wywóz broni o łącznej wartości 195,95 mld EUR w 2015 r. oraz – zgodnie z najnowszym sprawozdaniem Grupy Roboczej ds. Wywozu Broni Konwencjonalnej (COARM) – o łącznej wartości 191,45 mld EUR w 2016 r.⁶; mając na uwadze, że niestety dane z 2015 r. i 2016 r. są mylące i niedokładne, ponieważ liczba zezwoleń jest po części bardziej wyrazem woli niż dokładną liczbą wskazującą rzeczywisty wywóz, który ma się uwidocznić w najbliższej przyszłości;
- E. mając na uwadze, że sprawozdania roczne grupy roboczej COARM są jak dotąd

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0066.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0273.

³ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0473.

⁴ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0172.

⁵ „Trends in international arms transfers, 2017” [Tendencje w międzynarodowych transferach broni], SIPRI Fact Sheet, marzec 2018 r.

⁶ <http://enaat.org/eu-export-browser/licence.de.html>

jedynym instrumentem, którego celem jest monitorowanie stosowania wspólnego stanowiska; mając na uwadze, że sprawozdania te przyczyniają się do zwiększenia przejrzystości wywozu broni przez państwa członkowskie oraz że znacznie zwiększyła się liczba wytycznych i wyjaśnień w przewodnikach; mając na uwadze, że wspólne stanowisko przyczyniło się do zwiększenia dostępnych informacji w sprawie udzielania zezwoleń na wywóz broni;

- F. mając na uwadze, że zarówno globalne, jak i regionalne środowisko bezpieczeństwa znacznie się zmieniły, w szczególności w południowym i wschodnim sąsiedztwie Unii, co uwypukla pilną potrzebę poprawy i zwiększenia bezpieczeństwa metodyk zapewniania informacji niezbędnych do sporządzania ocen ryzyka na potrzeby wydawania zezwoleń na wywóz;
- G. mając na uwadze, że zgodnie z art. 3 wspólnego stanowiska osiem kryteriów określa jedynie standardy minimalne i nie narusza prawa państw członkowskich do stosowania bardziej restrykcyjnych środków polityki kontroli zbrojeń; mając na uwadze, że proces decyzyjny prowadzący do wydania lub odmowy wydania zezwolenia na wywóz broni leży w wyłącznych kompetencjach państw członkowskich;
- H. mając na uwadze, że nie wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej przekazują pełne informacje grupie roboczej COARM; mając na uwadze, że ze względu na różne systemy gromadzenia danych i różne procedury przekazywania informacji w poszczególnych państwach członkowskich oraz ze względu na rozbieżności w interpretacji ośmiu kryteriów przez państwa członkowskie, zbiory danych są niepełne i różnią się, a praktyki w zakresie wywozu broni są bardzo rozbieżne; przypomina, że wymiana informacji musi odbywać się z poszanowaniem przepisów krajowych i procedur administracyjnych obowiązujących w poszczególnych krajach;
- I. mając na uwadze, że obecnie nie istnieje mechanizm ujednoczonej, niezależnej weryfikacji i sprawozdawczości w odniesieniu do przestrzegania ośmiu kryteriów wspólnego stanowiska;
- J. mając na uwadze, że w ostatnich latach przyjęto środki dotyczące handlu bronią strzelecką i lekką, w tym zaktualizowany wykaz towarów i technologii podwójnego zastosowania w ramach porozumienia z Wassenaar; mając na uwadze, że choć zaczęto uwzględniać takie kwestie, jak kontrola pośrednictwa w handlu bronią, licencjonowana produkcja poza UE i kontrola użytkowników końcowych oraz, w pewnym zakresie, zostały one objęte wspólnym stanowiskiem, wiele produktów, w szczególności z sektora towarów podwójnego zastosowania, cybertechnologii i technologii nadzoru, nadal nie jest objętych systemem kontroli;
- K. mając na uwadze, że 19. sprawozdanie roczne wskazuje, że 40,5 % zezwoleń na wywóz broni o wartości 77,5 mld EUR wydano na rzecz państw Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, w większości do Arabii Saudyjskiej, Egiptu i Zjednoczonych Emiratów Arabskich (ZEA), których udział w tym wywozie wyniósł 57,9 mld EUR;
- L. mając na uwadze, że w niektórych przypadkach broń wywożona do niektórych krajów, na przykład do Arabii Saudyjskiej, Zjednoczonych Emiratów Arabskich i członków kierowanej przez Arabię Saudyjską koalicji, była wykorzystywana w konfliktach takich jak w Jemenie; mając na uwadze, że taki wywóz stanowi wyraźne naruszenie

wspólnego stanowiska;

- M. mając na uwadze, że w rezolucji z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie Parlament Europejski wezwał wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa do rozpoczęcia inicjatywy zmierzającej do nałożenia na Arabię Saudyjską unijnego embarga na broń;
- N. mając na uwadze, że broń objęta zezwoleniem na transfer przez państwa członkowskie UE, a następnie wykorzystywana w obecnym konflikcie w Jemenie ma katastrofalny wpływ na zrównoważony rozwój w tym kraju;
- O. mając na uwadze, że sektor obronny stał się centralnym elementem polityki UE, a globalna strategia UE stanowi, że „stabilny, innowacyjny i konkurencyjny europejski przemysł obronny ma kluczowe znaczenie dla strategicznej autonomii Europy i dla wiarygodnej WPBiO”¹; mając na uwadze, że wywóz uzbrojenia ma zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia bazy technologiczno-przemysłowej europejskiego sektora obronnego oraz że przemysł obronny czuwa przede wszystkim nad zapewnieniem zdolności obronnych i bezpieczeństwa państw członkowskich UE, przyczyniając się jednocześnie do wdrożenia WPZiB; mając na uwadze, że głównym zadaniem Europejskiego Funduszu Obrony i prekursorskiego Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego, który niedawno został uruchomiony, jest „wspieranie konkurencyjności europejskiego przemysłu obronnego”²;
- P. mając na uwadze, że środki z zakresu przejrzystości, takie jak kontrola wywożonej broni, przyczyniają się do zwiększania zaufania między państwami;
- Q. mając na uwadze, że w art. 10 wspólnego stanowiska jednoznacznie stwierdzono, że przestrzeganie ośmiu kryteriów jest nadrzędne wobec realizacji wszelkich gospodarczych, socjalnych, handlowych lub przemysłowych interesów państw członkowskich;

Umocnienie wspólnego stanowiska i usprawnienie wdrożenia

1. podkreśla, że państwa mają uzasadnione prawo do nabywania technologii wojskowych do celów obrony własnej; odnotowuje, że utrzymanie przemysłu obronnego stanowi część obrony własnej państw członkowskich;
2. odnotowuje, że europejski rynek obrony służy jako instrument gwarantujący bezpieczeństwo i obronę państw członkowskich, obywateli Unii i przyczynia się do wdrażania wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) i w szczególności wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO); wzywa państwa członkowskie do przezwyciężenia obecnego braku wydajności w wydatkach na obronność, wynikającego z powielania zadań, fragmentacji i braku interoperacyjności, a także do dążenia do tego, by UE stała się podmiotem zapewniającym bezpieczeństwo, również dzięki lepszej kontroli wywozu broni;
3. potwierdza, że UE jest jedynym związkiem państw, który posiada prawnie wiążące

¹ „Wspólna wizja, wspólne działanie: Silniejsza Europa – Globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej”, Bruksela, czerwiec 2016 r.

² „Utworzenie Europejskiego Funduszu Obronnego”, COM(2017)0295, 7 czerwca 2017 r.

ramy służące do usprawniania kontroli wywozu broni, w tym w regionach objętych kryzysem i państwach o budzącej wątpliwości historii przestrzegania praw człowieka; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje fakt, że państwa europejskie i państwa trzecie przyłączyły się do systemu kontroli wywozu broni w oparciu o wspólne stanowisko; zachęca także pozostałe państwa kandydujące, państwa będące w trakcie uzyskiwania statusu państwa kandydującego lub państwa, które w inny sposób pragną rozpocząć proces integracji z UE, aby stosowały przepisy wspólnego stanowiska;

4. podkreśla pilną potrzebę zwiększenia roli delegatur Unii we wspieraniu państw członkowskich i ESDZ w ocenianiu ryzyka na potrzeby wydawania zezwoleń na wywóz i we wdrażaniu kontroli użytkownika końcowego, kontroli po dostawie i inspekcji na miejscu;
5. zauważa, że państwa członkowskie w różny sposób stosują i interpretują osiem kryteriów; apeluje o jednolite, spójne i skoordynowane stosowanie oraz pełne wdrożenie wspólnego stanowiska wraz ze wszystkimi zawartymi w nim zobowiązaniami;
6. jest zdania, że metodyka sporządzania oceny ryzyka na potrzeby wydawania zezwoleń na wywóz powinna obejmować zasadę ostrożności i że państwa członkowskie, poza oceną, czy konkretna technologia wojskowa mogłaby zostać wykorzystana do celów represji wewnętrznych lub innych niepożądanych działań, powinny również dokonać oceny ryzyka w oparciu o ogólną sytuację w państwie przeznaczenia, uwzględniając takie czynniki jak stan demokracji, praworządność i jego rozwój społeczno-gospodarczy;
7. apeluje do państw członkowskich i ESDZ, zgodnie z swoimi zaleceniami z dnia 13 września 2017 r., o wykorzystanie obecnego procesu przeglądu do wzmocnienia mechanizmów wymiany informacji przez udostępnianie lepszych pod względem jakościowym i ilościowym informacji niezbędnych do sporządzania ocen ryzyka na potrzeby wydawania zezwoleń na wywóz, m.in.:
 - a) zapewniając więcej informacji na temat zezwoleń na wywóz i rzeczywistego wywozu, systematycznie i na czas, w tym informacji o danych użytkownikach końcowych, przypadkach przekierowania, podrobionych lub wątpliwych certyfikatach użytkowników końcowych oraz podejrzanych pośrednikach lub przedsiębiorstwach transportowych, zgodnie z krajowymi przepisami;
 - b) prowadząc wykaz podmiotów i osób skazanych za naruszenie przepisów dotyczących wywozu broni, przypadków rozpoznanych przekierowań, osób, które są znane z zaangażowania w nielegalny handel bronią bądź działania będące zagrożeniem dla międzynarodowego i krajowego bezpieczeństwa lub które są podejrzewane o takie zaangażowanie;
 - c) wymieniając się najlepszymi praktykami przyjętymi w celu stosowania ośmiu kryteriów;
 - d) przekształcając obowiązujący przewodnik w interaktywne narzędzie internetowe;
 - e) przekształcając do końca 2019 r. sprawozdanie roczne UE w otwartą i publiczną

sieciową bazę danych, przy czym nowy format ma być stosowany do danych z 2017 r.;

- f) wspierając jasne i ugruntowane procedury współpracy między organami ścigania i organami kontroli granicznej, oparte na wymianie informacji, tak aby zacieśnić współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa i wyeliminować nielegalny handel bronią, który stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa UE i jej obywateli;
- 8. apeluje do państw członkowskich i ESDZ o zwiększenie liczby pracowników zajmujących się kwestiami wywozu, zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym; zachęca do wykorzystywania funduszy UE do budowania zdolności urzędników zajmujących się zezwoleniami na wywóz i egzekwowaniem prawa w państwach członkowskich;
- 9. przypomina, że jednym z powodów wprowadzenia wspólnego stanowiska było dążenie do zapobieżenia wykorzystywaniu europejskiego uzbrojenia przeciwko siłom zbrojnym państw członkowskich oraz zapobieganie naruszeniom praw człowieka i przedłużaniu konfliktów zbrojnych; przypomina, że wspólne stanowisko ustanawia minimalne wymogi, które państwa członkowskie muszą zastosować w obszarze kontroli wywozu broni, oraz że obejmuje ono obowiązek oceny wniosku o wydanie zezwolenia na wywóz z uwzględnieniem wszystkich ośmiu kryteriów;
- 10. krytykuje systematyczny brak stosowania ośmiu kryteriów przez państwa członkowskie oraz fakt, że technologie wojskowe docierają do miejsc i użytkowników końcowych, którzy nie spełniają kryteriów określonych we wspólnym stanowisku; ponownie apeluje o niezależną ocenę przestrzegania przez państwa członkowskie ośmiu kryteriów wspólnego stanowiska; uważa, że należy promować większą spójność w stosowaniu ośmiu kryteriów; ubolewa z powodu braku przepisów nakładających sankcje na państwa członkowskie, które przed wydaniem zezwoleń nie zweryfikowały przestrzegania ośmiu kryteriów; wzywa państwa członkowskie do poprawy spójności wdrażania wspólnego stanowiska i zaleca im ustanowienie procedur przeprowadzania niezależnych kontroli;
- 11. uważa, że wywóz do Arabii Saudyjskiej, Zjednoczonych Emiratów Arabskich i innych członków koalicji kierowanej przez Arabię Saudyjską w Jemenie jest niezgodny co najmniej z kryterium 2 ze względu na udział tych państw w poważnych naruszeniach prawa humanitarnego zgodnie z ustaleniami właściwych organów ONZ; ponawia swój apel z dnia 13 września 2017 r. dotyczący pilnej potrzeby nałożenia na Arabię Saudyjską embarga na broń oraz wzywa wysoką przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa / wiceprzewodniczącą Komisji do rozszerzenia tego embarga na wszystkich innych członków koalicji kierowanej przez Arabię Saudyjską w Jemenie;
- 12. uważa, że konieczne jest uruchomienie procesu prowadzącego do stworzenia mechanizmu, który nakładałby sankcje na państwa członkowskie nieprzestrzegające przepisów wspólnego stanowiska;
- 13. zauważa, że niektóre państwa członkowskie przestały dostarczać broń Arabii Saudyjskiej i innym członkom koalicji kierowanej przez Arabię Saudyjską w Jemenie ze względu na ich działania, podczas gdy inne państwa członkowskie nadal dostarczają technologię wojskową; gratuluje państwom członkowskim, takim jak Hiszpania, Niemcy i Niderlandy, które zmieniły swoją praktykę w odniesieniu do konfliktu w

Jemenie; wyraża jednak głębokie ubolewanie z powodu faktu, że inne państwa członkowskie wydają się nie uwzględniać zachowania państwa przeznaczenia i ostatecznego wykorzystywania wywożonej broni i amunicji; podkreśla, że ta rozbieżność w praktyce stanowi zagrożenie dla całego europejskiego systemu kontroli zbrojeń;

14. jest zaniepokojony faktem, że prawie wszystkie wnioski o wydanie zezwolenia na wywóz do określonych państw, takich jak Arabia Saudyjska, zostały rozpatrzone pozytywnie, mimo że wywóz do tych państw odbywa się z naruszeniem co najmniej kryteriów 1–6 wspólnego stanowiska, pamiętając również, że niespełnienie kryteriów 1–4 musi prowadzić do odmowy wydania zezwolenia; ubolewa, że prawie wszystkie wnioski o wydanie zezwolenia (95 %) na wywóz do Arabii Saudyjskiej zostały rozpatrzone pozytywnie w odniesieniu do wywozu uzbrojenia z kategorii ML9¹ (wojenne jednostki pływające, które wykorzystuje się do utrzymywania blokady morskiej Jemenu), oraz z kategorii ML10 (statki powietrzne) i ML4 (bomby itp.), które mają zasadnicze znaczenie dla kampanii powietrznej, co przyczynia się do pogorszenia sytuacji humanitarnej, osłabienia zrównoważonego rozwoju w całym kraju i do cierpień ludności Jemenu;
15. jest zbulwersowany ilością wyprodukowanej w UE broni i amunicji znalezionej przy bojownikach Daisz w Syrii i w Iraku; zwraca uwagę na fakt, że Bułgaria i Rumunia nie zastosowały się w sposób skuteczny do wspólnego stanowiska, jeśli chodzi o dalsze transfery, które naruszają certyfikaty użytkownika końcowego; apeluje do wszystkich państw członkowskich, aby odmawiały podobnych transferów w przyszłości, w szczególności do USA i Arabii Saudyjskiej, i wzywa ESDZ i państwa członkowskie, w szczególności Bułgarię i Rumunię, do wyjaśnienia, w kontekście grupy roboczej COARM, ale także publicznie w Podkomisji Bezpieczeństwa i Obrony (SEDE), jakie kroki zostały podjęte w tej sprawie; wzywa ESDZ do zajęcia się wieloma przypadkami ujawnionymi w niedawnym sprawozdaniu spółki Conflict Armament Research oraz do zbadania bardziej skutecznych metod oceny ryzyka przenikania broni w ramach grupy roboczej COARM i innych odpowiednich forów, w tym wprowadzenia w ramach procesu przeglądu obowiązków dla państw członkowskich, by odmawiać wydania zezwolenia na wywóz, jeżeli istnieje wyraźne ryzyko przeniknięcia technologii wojskowej lub sprzętu, która lub który ma być przedmiotem wywozu; postanawia przeprowadzić dochodzenie w tej sprawie;
16. jest zaniepokojony tym, że dostarczanie systemów broni w okresie wojny i w sytuacjach znacznego napięcia politycznego może w nieproporcjonalny sposób uderzać w ludność cywilną; podkreśla, że priorytetowe znaczenie ma rozwiązywanie konfliktów na drodze dyplomatycznej; wzywa z tego powodu państwa członkowskie do podjęcia kroków w kierunku prawdziwej wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa;
17. uznaje, że lepsze wdrożenie kryterium 8 byłoby istotnym wkładem w cele spójności unijnej polityki na rzecz rozwoju oraz oenztetowskie cele zrównoważonego rozwoju, w szczególności cel 16.4; wzywa państwa członkowskie i ESDZ do korzystania z trwającego procesu przeglądu wspólnego stanowiska w tym zakresie; zaleca

¹ Wojenne jednostki pływające (nawodne lub podwodne), specjalny sprzęt morski, wyposażenie, elementy składowe i inne nawodne jednostki pływające – [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XG0406\(01\)&from=PL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XG0406(01)&from=PL)

aktualizację przewodnika użytkownika w tym zakresie i skupienie się nie tylko na wpływie rozwojowym zakupu broni na państwo odbiorcę, ale również na potencjalnych szkodach dla rozwoju spowodowanych użyciem broni, w tym w państwach innych niż odbiorca;

18. proponuje zbadać możliwości UE w zakresie wsparcia przestrzegania przez państwa członkowskie ośmiu kryteriów wspólnego stanowiska, zwłaszcza przez udzielanie informacji na etapie oceny zagrożeń, weryfikowanie użytkowników końcowych, weryfikowanie ex ante wysyłek oraz przez przedstawianie regularnie aktualizowanego wykazu państw trzecich przestrzegających kryteriów określonych we wspólnym stanowisku;
19. zauważa, że Rada przeprowadza w ponowną ocenę wdrażania wspólnego stanowiska i osiągnięcia jego celów w 2018 r.; wzywa do przeglądu wspólnego stanowiska w celu określenia, w jaki sposób wspólne stanowisko stosuje się na szczeblu krajowym, z uwzględnieniem oceny różnych sposobów jego w krajowych przepisach ustawowych i wykonawczych, metodach stosowanych do oceny wniosków o wydanie zezwolenia oraz zaangażowanych agencjach rządowych i ministerstwach; podkreśla w związku z tym, że projekty finansowane z nowo uruchomionego Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego i przyszłego Europejskiego Funduszu Obrony muszą podlegać krajowym i unijnym systemom/mechanizmom kontroli i sprawozdawczości oraz podlegać pełnej kontroli parlamentarnej; uważa, że również proponowany instrument na rzecz pokoju musi podlegać pełnym mechanizmom kontroli parlamentarnej;
20. wzywa państwa członkowskie do przewyciężenia obecnego braku wydajności w wydatkach na obronność, wynikającego z powielania zadań, fragmentacji i braku interoperacyjności, a także do dążenia do tego, by UE stała się podmiotem zapewniającym bezpieczeństwo, również dzięki lepszej kontroli wywozu broni;
21. potwierdza swoje stanowisko przyjęte w dniu 28 stycznia 2018 r. w sprawie rozporządzenia ustanawiającego Europejski program rozwoju przemysłu obronnego, ze szczególnym odniesieniem do art. 6 ust. 4b, który zakazuje działań w zakresie produktów związanych z bronią strzelecką i lekką, jeżeli broń ta jest rozwijana głównie w celu wywozu; wzywa do przyjęcia identycznego podejścia w kontekście przyszłego rozporządzenia ustanawiającego Europejski Fundusz Obrony;
22. uważa, że w związku z brexitem dla Zjednoczonego Królestwa istotne byłoby zobowiązanie się do dalszego podlegania postanowieniom wspólnego stanowiska oraz stosowania jego przepisów operacyjnych analogicznie do innych europejskich państw trzecich;
23. podkreśla, że ambicja zwiększenia konkurencyjności europejskiego sektora obrony nie może podważać stosowania ośmiu kryteriów wspólnego stanowiska, ponieważ przestrzeganie tych kryteriów jest nadrzędne wobec realizacji wszelkich gospodarczych, handlowych, socjalnych lub przemysłowych interesów państw członkowskich;
24. uważa, że wdrożenie dyrektywy 2009/43/WE w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie powinno być spójne ze wspólnym stanowiskiem, w tym w odniesieniu do części zamiennych i komponentów; odnotowuje, że we wspólnym stanowisku nie zawarto żadnych

ograniczeń zakresu stosowania i że w związku z tym osiem kryteriów obowiązuje również w odniesieniu do transferów wewnątrz UE;

25. przypomina, że niewystarczająco kontrolowany wywóz technologii inwigilacji cybernetycznej przez unijne przedsiębiorstwa może przynieść szkodliwe skutki dla unijnej infrastruktury cyfrowej i przestrzegania praw człowieka; podkreśla w związku z tym znaczenie szybkiej, skutecznej i kompleksowej aktualizacji rozporządzenia w sprawie produktów podwójnego zastosowania, przypomina stanowisko Parlamentu Europejskiego w sprawie wniosku Komisji, które zostało zatwierdzone przytłaczającą większością głosów w styczniu 2018 r., i proponuje Radzie przyjęcie ambitnego stanowiska, tak aby umożliwić współprawodawcom osiągnięcie porozumienia przed końcem obecnej kadencji; wzywa państwa członkowskie, aby w procesie kontroli wywozu stosowały osiem kryteriów i zachowywały szczególną czujność w odniesieniu do towarów, które mogą być wykorzystane do celów cywilnych i wojskowych, takich jak technologie nadzoru, a także w stosunku do ich elementów składowych, które mogą być wykorzystane do prowadzenia wojny cybernetycznej lub do naruszania praw człowieka; zwraca się do państw członkowskich i Komisji o dokonanie wystarczających inwestycji w technologię i zasoby ludzkie w celu przeszkolenia pracowników w specjalnych programach bezpieczeństwa cybernetycznego; wzywa państwa członkowskie do propagowania na arenie międzynarodowej umieszczenia danych towarów w wykazach kontrolnych (zwłaszcza w wykazie z Wassenaar);
26. zachęca państwa członkowskie, by przeprowadzały bardziej szczegółową analizę objętej zezwoleniami produkcji w państwach trzecich, a także zapewniły lepsze zabezpieczenia przed niepożądanym wykorzystaniem; domaga się rygorystycznego stosowania wspólnego stanowiska w odniesieniu do produkcji objętej zezwoleniami w państwach trzecich; apeluje o ograniczenie ustaleń dotyczących objętej zezwoleniami produkcji do państw będących stronami lub sygnatariuszami Traktatu o handlu bronią oraz o zobowiązanie tych państw trzecich do dokonywania wywozu wyłącznie sprzętu produkowanego na podstawie zezwolenia przy wyraźnym upoważnieniu pierwotnego państwa członkowskiego dokonującego wywozu;
27. podkreśla potrzebę opracowania podejścia służącego rozwiązaniu sytuacji, w których państwa członkowskie różnie interpretują osiem kryteriów wspólnego stanowiska w odniesieniu do wywozu zasadniczo podobnych produktów, do podobnych miejsc przeznaczenia i podobnych użytkowników końcowych, tak aby utrzymać równe warunki działania i wiarygodność zewnętrzną UE;
28. wzywa państwa członkowskie i ESDZ do opracowania szczegółowej strategii w celu zapewnienia formalnej ochrony osób zgłaszających praktyki podmiotów i przedsiębiorstw przemysłu zbrojeniowego, które są sprzeczne z kryteriami i zasadami określonymi we wspólnym stanowisku;
29. domaga się ponadto rozszerzenia i stosowania ośmiu kryteriów również w odniesieniu do przemieszczania personelu wojskowego, personelu bezpieczeństwa i personelu policyjnego, usług, wiedzy eksperckiej i kształcenia związanego z wywozem uzbrojenia, technologii bezpieczeństwa oraz prywatnych usług wojskowych i bezpieczeństwa;
30. wzywa państwa członkowskie i ESDZ do ścisłej współpracy w celu zapobiegania

ryzyku wynikającemu z przekierowania i gromadzenia broni, np. nielegalnemu handlowi bronią i przemytowi broni; podkreśla, że istnieje ryzyko ponownego przywozu do UE broni uprzednio wywiezionej do państw trzecich właśnie w wyniku przemytu i nielegalnego handlu bronią;

31. zwraca się do państw członkowskich i ESDZ o dodanie nowego kryterium do wspólnego stanowiska, tak aby przy wydawaniu zezwoleń zagwarantować odpowiednie uwzględnianie ryzyka korupcji w związku z wywozem;

Sprawozdanie roczne grupy roboczej COARM

32. docenia wysiłki grupy roboczej COARM na rzecz współpracy, koordynacji, spójności (zwłaszcza dzięki postępowaniu zgodnie z podręcznikiem użytkownika dołączonym do wspólnego stanowiska) oraz wzmocnienia i stosowania wspólnego stanowiska, w szczególności w odniesieniu do kampanii informacyjnych oraz procesów zbliżania i harmonizacji w Unii Europejskiej oraz z państwami trzecimi;
33. wyraża ubolewanie z powodu bardzo późnej publikacji 18. sprawozdania rocznego za 2015 r. w marcu 2017 r. oraz 19. sprawozdania rocznego za 2016 r. w lutym 2018 r.; wzywa do zapewnienia bardziej standardowej i terminowej procedury składania sprawozdań dzięki ustanowieniu nieprzekraczalnego terminu przedstawiania danych, nie późniejszego niż styczeń roku następującego po roku, w którym dokonano wywozu, i dzięki określeniu stałej daty publikacji, nie późniejszej niż marzec roku następującego po roku, w którym dokonano wywozu;
34. przypomina, że zgodnie z art. 8 ust. 2 wspólnego stanowiska wszystkie państwa członkowskie są zobowiązane do składania sprawozdań na temat wywozu broni, i wzywa wszystkie państwa członkowskie do wywiązywania się w pełni z ciężących na nich zobowiązań określonych we wspólnym stanowisku; podkreśla, że dobrej jakości i zdezagregowane dane na temat rzeczywistych dostaw mają kluczowe znaczenie dla zrozumienia, w jaki sposób stosuje się osiem kryteriów;
35. krytykuje fakt, że wiele państw członkowskich nie złożyło pełnych sprawozdań na potrzeby 19. sprawozdania rocznego na podstawie szczegółowych danych dotyczących swojego kraju; jest zaniepokojony faktem, że w rezultacie w sprawozdaniu rocznym grupy roboczej COARM brakuje istotnych informacji, co powoduje, że zawiera ono nieaktualne dane lub nie odzwierciedla pełnego obrazu działalności wywozowej państw członkowskich; uważa, że należy ustanowić ujednolicony system weryfikacji i sprawozdawczości, aby zapewnić bardziej szczegółowe i wyczerpujące informacje; ponawia swój wniosek, aby wszystkie państwa członkowskie, które nie złożyły pełnych sprawozdań, przedstawiły informacje uzupełniające dotyczące dotychczasowego wywozu na potrzeby kolejnego sprawozdania rocznego;
36. zauważa, że zgodnie z 19. sprawozdaniem rocznym kryteria uzasadniające odmowę były stosowane niejednakowo: kryterium 1 zostało przywołane 82 razy, kryterium 2 – 119 razy, kryterium 3 – 103 razy, kryterium 4 – 85 razy, kryterium 5 – 8 razy, kryterium 6 – 12 razy, kryterium 7 – 139 razy, a kryterium 8 – jeden raz; z niepokojem zauważa, że spadła zarówno łączna liczba odrzuconych wniosków o wydanie zezwolenia, jak i ich liczba w kategoriach względnych (w 2016 r. odrzucono jedynie 0,76 % wniosków w porównaniu z prawie 1 % w 2015 r.); z rozczarowaniem odnotowuje, że w dalszym ciągu sprawozdanie nie zawierało danych na temat wyników konsultacji dotyczących

powiadomień o odrzuceniu wniosku i wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia tych danych w przyszłych sprawozdaniach rocznych;

37. sugeruje, aby zbierano od państw członkowskich dodatkowe informacje i publikowano je zarówno na szczeblu krajowym, jak i w sprawozdaniu rocznym grupy roboczej COARM; sugeruje również, aby sprawozdanie roczne grupy roboczej COARM zostało uzupełnione zestawieniem przedstawiającym tendencję w porównaniu z poprzednimi latami, wraz z danymi zbiorczymi;

Parlament i społeczeństwo obywatelskie

38. zauważa, że nie wszystkie parlamenty narodowe państw członkowskich UE kontrolują rządowe decyzje o wydaniu zezwolenia; wskazuje, że Regulamin Parlamentu Europejskiego przewiduje możliwość regularnego przekazywania wkładów do rocznych sprawozdań UE w sprawie wywozu broni i wzywa w tym kontekście do poprawy obecnej sytuacji oraz do zagwarantowania, by Parlament Europejski odpowiedział na roczne sprawozdanie COARM własnym sprawozdaniem rocznym, które powinno obejmować dane pozakwotowe; wzywa parlamenty krajowe do wymiany dobrych praktyk, kiedy takowe istnieją, w dziedzinie sprawozdawczości i nadzoru w odniesieniu do wywozu broni;
39. podkreśla istotną rolę parlamentów narodowych, Parlamentu Europejskiego, społeczeństwa obywatelskiego, organów kontroli wywozu broni i stowarzyszeń branżowych we wspieraniu na szczeblu unijnym i krajowym zasad uzgodnionych we wspólnym stanowisku i w zachęcaniu do ich przestrzegania oraz w tworzeniu przejrzystego i godnego zaufania systemu kontroli; w związku z tym domaga się przejrzystego i rzetelnego mechanizmu kontrolnego, wzmacniającego rolę parlamentów i społeczeństwa obywatelskiego; zachęca parlamenty narodowe, społeczeństwo obywatelskie i środowisko akademickie, by sprawowały niezależną kontrolę nad handlem bronią, oraz wzywa państwa członkowskie i ESDZ, by wspierały takie działania – także finansowo;
40. podkreśla znaczenie i zasadność nadzoru parlamentarnego w odniesieniu do danych dotyczących kontroli wywozu broni i sposobu prowadzenia tej kontroli; w związku z tym wzywa do zapewnienia środków, wsparcia i informacji niezbędnych do wykonywania funkcji publicznego nadzoru w pełnym zakresie;
41. sugeruje, aby wywóz produktów finansowanych w ramach Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego lub Europejskiego Funduszu Obronnego był ujęty w danych przekazywanych grupie roboczej COARM osobno w celu zapewnienia ścisłego monitorowania tych produktów, które zostały sfinansowane środkami z europejskiego budżetu; wzywa Radę i Parlament do uzgodnienia szczegółowego systemu interpretacji i wdrażania, obejmującego organ nadzorczy, organ nakładający sankcje i komitet etyczny, w celu zapewnienia, by kryteria wspólnego stanowiska były stosowane przynajmniej w odniesieniu do produktów finansowanych w ramach Europejskiego programu rozwoju przemysłu obronnego lub Europejskiego Funduszu Obronnego celem zagwarantowania równych warunków wywozu dla zaangażowanych krajów; uważa, że w przyszłości wspólna interpretacja i wdrażanie powinny odnosić się do całego wywozu broni z państw członkowskich;

Międzynarodowa kontrola zbrojeń i rozbrojenie

42. przypomina ambicje UE dotyczące pełnienia roli liczącego się na arenie międzynarodowej podmiotu działającego na rzecz pokoju; uważa, że UE powinna sprostać spoczywającej na niej zwiększonej odpowiedzialności za pokój i bezpieczeństwo w Europie i na świecie przez dalsze usprawnione mechanizmy kontroli wywozu i inicjatywy na rzecz rozbrojenia, a także występować w pierwszej linii jako odpowiedzialny podmiot globalny, tj. UE powinna odgrywać aktywną rolę, a państwa członkowskie powinny dołożyć wszelkich starań, aby wypracować wspólne stanowisko w zakresie nierozprzestrzeniania broni, światowego rozbrojenia i kontroli transferu broni, jak również intensyfikacji badań i rozwoju w zakresie technologii i procesów konwersji ze struktur wojskowych na struktury do użytku cywilnego, a także przez takie środki, jak udzielanie korzyści wywozowych danym towarom;
43. przypomina, że wszystkie państwa członkowskie są sygnatariuszami Traktatu o handlu bronią; wzywa do upowszechnienia Traktatu i do zwrócenia większej uwagi na państwa niebędące sygnatariuszami; ponadto wyraża uznanie dla działań informacyjnych związanych z Traktatem o handlu bronią oraz popiera jego skuteczne wprowadzenie w życie;
44. zachęca państwa członkowskie do pomagania państwom trzecim w opracowywaniu, aktualizowaniu, usprawnianiu i stosowaniu systemu kontroli broni zgodnego ze wspólnym stanowiskiem;
45. podtrzymuje swoje stanowisko w odniesieniu do systemów śmiertelnej broni autonomicznej; wzywa do wprowadzenia zakazu wywozu produktów wykorzystywanych do rozwoju i produkcji takich systemów broni;
46. podkreśla, że skuteczny międzynarodowy traktat w dziedzinie kontroli wywozu uzbrojenia powinien obejmować wszystkie transfery, w tym transfer między państwami, transfer między państwami i prywatnymi użytkownikami końcowymi, leasing i pożyczki, darowizny lub transfer w formie świadczeń pomocowych lub dalsze świadczenia;
 - o
 - o
 - o
47. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu NATO oraz sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ

Data przyjęcia	9.10.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 27 -: 4 0: 12
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Goffredo Maria Bettini, Victor Boștinaru, Klaus Buchner, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Georgios Eptideios, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Tunne Kelam, Wajid Khan, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Clare Moody, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Cristian Dan Preda, Michel Reimon, Sofia Sakorafa, Jean-Luc Schaffhauser, Jordi Solé, Dobromir Sośnierz, Dubravka Šuica, Charles Tannock
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Norica Nicolai, Gilles Pargneaux, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Helmut Scholz, Bodil Valero, Marie-Christine Vergiat, Željana Zovko
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Ivan Štefanec

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

27	+
ALDE	Petras Auštrevičius, Norica Nicolai
EFDD	Fabio Massimo Castaldo
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa, Helmut Scholz, Marie-Christine Vergiat
S&D	Francisco Assis, Goffredo Maria Bettini, Victor Boștinăru, Andi Cristea, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Ana Gomes, Wajid Khan, Arne Lietz, Clare Moody, Pier Antonio Panzeri, Gilles Pargneaux, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Barbara Lochbihler, Michel Reimon, Jordi Solé, Bodil Valero

4	-
ECR	Charles Tannock
ENF	Jean-Luc Schaffhauser
NI	Georgios Epitideios, Dobromir Sośnierz

12	0
PPE	Lorenzo Cesa, Andrzej Grzyb, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, David McAllister, Ramona Nicole Mănescu, Cristian Dan Preda, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Ivan Štefanec, Dubravka Šuica, Željana Zovko

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się